

Darowizny przeznaczone na walkę z koronawirusem dają ulgi podatkowe

Pandemia Covid-19 to trudny czas, w szczególności dla szpitali prowadzących hospitalizację osób zakażonych oraz jednostek odpowiadających za ich wyposażenie. Wiele firm, a także osób fizycznych w geście solidarności wychodzi naprzeciw instytucjom prowadzącym działania w celu zwalczania pandemii i wspiera je darowiznami, lub organizuje zbiórki publiczne. Specustawa daje darczyńcom możliwość podatkowego rozliczenia środków przekazanych na walkę z Covid-19.

Darowizny dokonywane przez podmiot na rzecz instytucji przeciwdziałających COVID-19

Specustawa dotycząca koronawirusa poza szeregiem rozwiązań określanych mianem „tarczy antykryzysowej” wprowadziła także istotne zmiany w ustawach o PIT i CIT, mające na celu umożliwienie zarówno osobom fizycznym jak i prawnym, łatwiejsze wspieranie działań szpitali i innych instytucji przeciwdziałających rozszerzaniu się epidemii.

Zgodnie z wprowadzonymi zmianami, podatnicy mogą od podstawy opodatkowania odliczyć wartość darowizn (nieodliczonych na innej podstawie) przekazanych od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 września w 2020 r. na przeciwdziałanie Covid-19:

- podmiotom wykonującym działalność leczniczą, wpisanym do wykazu jednostek prowadzących działalność związaną z przeciwdziałaniem Covid-19 (wykazy tych podmiotów publikowane są dla każdego z województw w wojewódzkich dziennikach urzędowych i obejmują w szczególności szpitale oraz oddziały pogotowia ratunkowego);
- Agencji Rezerw Materiałowych z przeznaczeniem na cele wykonywania zadań ustawowych;
- Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych z przeznaczeniem na cele wykonywania działalności statutowej.

W przypadku darowizny przekazanej:

- do dnia 30 kwietnia 2020 r. – odliczeniu podlega kwota odpowiadająca 200% wartości darowizny;
- w maju 2020 r. – odliczeniu podlega kwota odpowiadająca 150% wartości darowizny;
- od dnia 1 czerwca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. – odliczeniu podlega kwota odpowiadająca wartości darowizny.

Wprowadzone zmiany nie zwalniają odbiorców ewentualnych darowizn z obowiązku podatku od nich. Tym samym w przypadku, gdy wartość darowizny otrzymanej od jednego podmiotu przekroczy 4.902 zł, obdarowany obowiązany będzie do uiszczenia podatku w wysokości określonej przepisami ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn.

W przypadku, gdy podmiot chce najpierw samodzielnie przeprowadzić zbiórkę pieniędzy, z przeznaczeniem ich na walkę z koronawirusem (np. wśród klientów) należy mieć na uwadze, że wartość uzyskiwanych darowizn podlega na zasadach ogólnych opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub osób prawnych. Darczyńcy dokonujący wpłat na rzecz podmiotu prowadzącego zbiórkę nie skorzystają też z ulgi podatkowej opisanej wyżej. Co więcej, w przypadku uzyskania od jakiegokolwiek darczyńcy darowizny o wartości przekraczającej 4.902 zł, na zbierającym będzie ciążył obowiązek zapłaty podatku od darowizn.

Reasumując:

- podmiot dokonujący darowizn na rzecz instytucji przeciwdziałających COVID-19 ma możliwość dokonania odliczenia dwukrotności dokonanych darowizn od podstawy opodatkowania;
- darowizny dokonywane na rzecz podmiotu bezpośrednio zbierającemu środki z przeznaczeniem na pomoc podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Zbiórki publiczne organizowane na zasadach określonych w ustawie o zbiorce publicznych

Przepisy ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorce publicznych regulują zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze w miejscu publicznym na określony, zgodny z prawem cel pozostający w sferze zadań publicznych. Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie takie zadania obejmują także ochronę i promocję zdrowia.

Organizatorem zbiórki publicznej w rozumieniu ustawy może być w szczególności fundacja lub powołany w tym celu komitet społeczny.

Komitet zakłada się korzystając ze wzoru aktu założycielskiego dostępnego na stronie [1](#). W skład komitetu wchodzi co najmniej 3 osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych oraz niekarane za popełnienie przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe.

Zbiórka taka dokonywana jest bezpośrednio na określony cel, zatem na organizatorze nie ciąży obowiązek podatkowy. Zbiórka publiczna oraz jej cel podlega jednak zgłoszeniu za pośrednictwem portalu <http://www.zbiorki.gov.pl>.

Po zakończeniu zbiórki należy za pośrednictwem tego samego portalu złożyć sprawozdania:

- z przeprowadzonej zbiórki, z podaniem wartości i rodzaju zebranych ofiar – w ciągu 30 dni od zakończenia zbiórki publicznej;
- ze sposobu rozdysponowania zebranych ofiar.

Kwestią nierozstrzygniętą ani w orzecznictwie, ani w doktrynie jest to, czy możliwe jest przeprowadzanie zbiorce internetowych w oparciu o przepisy tej ustawy. Sąd Najwyższy wypowiedział się w kwestii tego, czy Internet może być rozumiany jako miejsce publiczne (przychylając się do tej opinii) działając jednakże w kontekście interpretowania pojęcia miejsca publicznego na gruncie przepisów kodeksu wykroczeń.

Reasumując:

- zbiórka publiczna umożliwia zbieranie darów w naturze (maski, środka dezynfekującego);
- zbiórka publiczna nie rodzi dodatkowych obowiązków podatkowych;
- w celu organizacji zachodzi konieczność powołania komitetu społecznego lub organizacji zbiórki via fundacja;
- w przypadku organizacji zachodzi konieczność zgłoszenia zbiórki oraz złożenia sprawozdań;
- sporna jest możliwość wykorzystania opisanego trybu do organizacji zbiorce internetowych.

Zbiórki organizowane za pośrednictwem podmiotu prowadzącego portal internetowy

Innym rozwiązaniem dla podmiotów chcących wesprzeć działalność szpitali i innych jednostek leczniczych jest przeprowadzenie internetowej zbiórki pieniężnej za pośrednictwem podmiotu prowadzącego internetowy portal zbiórkowy (np. siepomaga.pl). Portale takie prowadzone są przez fundacje zarejestrowane jako organizacje pożytku publicznego (zwolnione z podatku dochodowego od darowizn przeznaczanych na cele statutowe).

Podmiot wychodzący z inicjatywą takiej zbiórki oznaczany jest jako jej organizator, jednakże wszystkie operacje finansowe dokonywane są przez fundację prowadzącą portal. Organizator wskazuje także beneficjenta zbiórki.

Reasumując:

- brak jest obowiązków podatkowych po stronie podmiotu;
- możliwość prowadzenia wyłącznie zbiórki pieniężnej;
- z uwagi na informacje o zbiórce, w zależności od portalu, ograniczona może być widoczność podmiotu jako organizatora zbiórki.

Akcje promocyjne mające na celu dokonywanie darowizn na rzecz szpitali lub fundacji wspierających szpitale.

Podmioty mogą także starać się dołączyć jako partner do licznych prowadzonych obecnie zbiórek i akcji charytatywnych – standardowo za przekazanie darowizny na rzecz organizacji prowadzącej zbiórkę lub program pomocowy negocjuje się otrzymanie tytułu partnera zbiórki oraz zamieszczenie o partnerze w materiałach promujących zbiórkę/program. Zwykle uzyskanie statusu partnera ułatwia także promocję wybranej zbiórki i faktu uczestnictwa w niej własnymi kanałami (social media, mailing).

Reasumując:

- brak obowiązków podatkowych po stronie podmiotu poza dokonaną darowiznę;
- wyłączenie podmiotu z organizacji zbiórki, którą w całości obsługuje prowadzi inny podmiot.

Autorzy:

Aleksandra Sobczyńska
Adwokat, Partner zarządzający

Paweł Szymkowiak
Prawnik

W przypadku pytań prosimy o kontakt: prawo@fsg.pl